

Byggnadsvårdsbidrag

Det finns möjlighet att söka bidrag från Länsstyrelsen till olika vårdåtgärder på byggnader eller andra anläggningar. En förutsättning för bidrag är i normalfallet att byggnaden har ett dokumenterat kulturhistoriskt värde och/eller att det är beläget i en kulturhistoriskt värdefull miljö. För de flesta kommuner i länet finns en inventering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader eller ett kommunalt kulturmiljöprogram. Finns Ditt hus med i en sådan inventering ökar möjligheten att få bidrag. Finns ingen inventering får man göra en bedömning från fall till fall. Ibland talas det om K-märkta hus och i detta begrepp läggs ofta betydelsen att huset är skyddat. Begreppet K-märkt har dock ingen formell juridisk status. En byggnad kan bli vara byggnadsminnesförklarad enligt Kulturminneslagen eller ingå i ett område av riksintresse. Riksintresseområden för kulturminnesvården är miljöer som ur ett nationellt perspektiv pekats ut som värdefulla. Fler upplysningar kan du få av Länsstyrelsen eller byggnadsnämnden i din kommun.

Vilka åtgärder kan jag få bidrag till?

Grundregeln är att det är "antikvariska överkostnader" som är bidragsberättigade. Jämfört med normal reparation kan den antikvariska upprustningen komma att bli dyrare. Mellanskillnaden är vad man vanligen kallar överkostnader. Åtgärderna kan gälla grundförstärkning, varsam upprustning av fasader, stomme och tak eller i vissa fall invändiga arbeten på eldstäder eller inredningen. Det kan också vara så att det krävs insatser i form av en särskild utredning eller insatser av en konservator. Dessa kan också vara bidragsberättigade.

Åtgärder på hus som inte används, men som har betydelse för en kulturhistorisk miljö, såsom "överloppsbyggnader" - ex små bodar på en gård, kan vara bidragsberättigade i sin helhet. Rena underhållsåtgärder eller standardförbättringar är normalt inte bidragsberättigade. Det är viktigt att känna till överkostnaden innan ansökan görs. Den entreprenör Du anlitar bör kunna hjälpa Dig med detta.

För hus som är byggnadsminnen, av byggnadsminnesklass eller som är väsentliga för helhetsupplevelsen av ett riksintresseområde kan bidrag ges med upp till 90 % av de antikvariska överkostnaderna. I övriga fall kan bidrag ges med upp till 50 %.

Vilka antikvariska krav är förenade med bidraget?

Bidragsberättigade åtgärder skall utföras med en helhetssyn på byggnaden. Generellt gäller dock att arbetet skall göras med stor hänsyn till husets kulturhistoriska värde. Med detta menas att ingreppen i byggnaden skall begränsas så mycket som det är möjligt. Man skall hellre laga det som är trasigt än att byta mot nytt. Originaldetaljer skall aldrig bytas ut om deras ursprungliga funktion är intakt. Detta kan gälla t ex äldre handslagna tegelpannor eller en väderbiten men ursprunglig fasadpanel. En sliten men komplett invändig målningsbehandling bör ibland hellre lämnas orörd än målas om, trasiga snickerier kompletteras i stället för att bytas ut, osv.

En antikvariskt riktigt utförd renovering behöver därför inte alltid medföra fördyringar. Eventuellt nya eller ersatta delar skall ha samma kvalitet, utformning och ytbehandling som originalet. Vissa material som saknar tradition på äldre hus, t ex fabrikslackerad plåt eller tryckimpregnerat trä bör inte användas. Det går ofta bra att hitta "traditionella" material - d v s byggnadsmaterial som är anpassade till byggnadens ursprungliga utförande eller egenart.

För att få bidrag är det viktigt att arbetet läggs upp på ett sånt sätt att det går att använda de traditionella materialen. Vissa produkter, som till exempel kalkbruk, kalkfärg och linoljefärg, bör endast användas utomhus under den varma årstiden. Råghalm för taktäckning skall skördas i rätt tid för att ha rätt kvalitet och livslängd och motsvarande gäller för timmer och brädor där tiden för trädfällning, torkning och sågning är av intresse för ett gott slutresultat.

Det är viktigt att du anlitar en entreprenör som har förståelse för att det rör sig om en kulturbyggnad där särskilda krav på hantverk och material gäller. Om entreprenören inte utför sitt arbete på ett ur antikvarisk synpunkt riktigt sätt kan det betyda att du inte får ut dina beviljade bidragspengar.

För att få ett så bra resultat som möjligt bör Du tidigt i planeringen ta kontakt med det regionala museets antikvarier för att diskutera vilka material och tekniska lösningar Du vill använda. Många gånger kan de föreslå alternativ som bättre passar både huset och plånboken.

Byggnadsvårdsmedel är till för att stödja bevarandet av byggnaders kulturhistoriska värde och karaktär. För bedömningen av ett ärende är det viktigt att veta att huset eller anläggningen kommer att få en fortsatt god skötsel. Om man t ex renoverar en del av huset och samtidigt planerar att bygga om en annan del på ett negativt sätt kan man inte räkna med att få bidrag.

Byggnadsantikvarien som handlägger Ditt ärende skall se till helheten. Hela ombyggnaden bör därför diskuteras med antikvariskt sakkunnig.

Hur bär jag mig åt för att söka bidrag?

Ansökan om byggnadsvårdsbidrag görs på ansökningsblankett som finns att få från länsstyrelsens [hemsida](#). Länsstyrelsen tar beslut i början av varje år. Ansökan bör därför ha kommit in senast i november månad så att den hinner behandlas. Man kan vanligtvis inte få bidrag efter det att arbetet är utfört. När en ansökan är inlämnad görs i regel en förbesiktning av en byggnadsantikvarie från det regionala museet. Museet yttrar sig därefter till länsstyrelsen om åtgärderna samt ger synpunkter på upprustningen.

Normalt skall ärendet vara behandlat och beslut om bidrag vara klart innan åtgärderna kan utföras.

Vad skall en ansökan innehålla?

En bra ansökan innehåller utöver själva ansökningsblanketten: 1. En enkel redogörelse av objektets historia/kulturhistoriska värde. 2 En nulägesbeskrivning och aktuell skadebild. 3 Ett åtgärdsförslag som beskriver på vilket sätt man avser att genomföra projektet. 4 En kostnadsberäkning som tydligt redovisar de kulturhistoriska överkostnaderna.

Den **antikvariska överkostnaden** är mellanskillnaden mellan ett normalt, modernt utförande och det som krävs när man tar hänsyn till husets kulturhistoriska värden. Ansökan skall därför innehålla en precisering av **kostnaderna** för de **planerade åtgärderna**. Ansökan skall visa kostnaden för ett standard utförande och för det kulturhistoriska alternativet så att man kan räkna fram fördyringen. Om ni har avdragsrätt för **moms** skall detta anges i ansökan. Ansökan bör även innehålla en beskrivning och grov kostnadsberäkning av eventuellt övriga planerade arbeten på huset.

Hur får jag ut bidraget?

Efter det att Du fått positivt besked om bidrag och det börjar bli aktuellt att renovera skall Du i god tid ta kontakt med den antikvariske kontrollant som länsstyrelsen förordnat. Han/hon skall kunna fungera som Ditt stöd under arbetet och har samtidigt ansvar för att bidraget används på rätt sätt. Länsstyrelsen kräver före utbetalning ett slutbesiktningsintyg från kontrollanten att arbetet utförts på ett kulturhistoriskt riktigt sätt. Besiktningsintyget sänds till länsstyrelsens kulturmiljöenhet tillsammans med kopior på betalda fakturor. Därefter betalas bidraget ut.

Tänk på att:

- * Rådfråga det regionala museet om vilka antikvariska krav som kommer att ställas på arbetet innan Du ansöker om bidrag.
- * Anlita hantverkare som behärskar det arbete Du vill ha gjort. Museerna kan ge Dig tips på kunniga hantverkare som är vana att arbeta med gamla hus.
- * De kulturhistoriska krav som ställs från den antikvariske kontrollantens sida under bygget skall följas då syftet är att få ett bra resultat så att bidraget kan betalas ut. Om så inte sker, kan den beviljade bidragssumman sänkas eller inte alls utbetalas.
- * Om Du får byggnadsvårdsbidrag så är det för att Ditt hus har ett kulturhistoriskt värde som det finns ett uttalat intresse att bevara. Meningen är att huset skall behålla detta värde även när arbetet är klart!

Länsstyrelsens kulturmiljöenhet samarbetar med följande museer:

<i>Göteborgs stadsmuseum</i>	<i>Västarvet</i> <i>Västergötlands museum</i>	<i>Västarvet</i> <i>Regionmuseum</i> <i>Västra Götaland</i>	<i>Västarvet</i> <i>Bohusläns museum</i>
<i>Norra Hamng 12</i> <i>411 14 GÖTEBORG</i> <i>Tel 031/61 27 45</i>	<i>Box 253</i> <i>532 23 SKARA</i> <i>Tel 0511/260 00</i>	<i>Box 38</i> <i>462</i> <i>21VÄNERSBORG</i> <i>Tel 0521/264 100</i>	<i>Box 403</i> <i>451 19</i> <i>UDDEVALLA Tel</i> <i>0522/65 65 00</i>

Kulturmiljöenhetens kontor:

<i>Länsstyrelsen</i> <i>Västra Götaland</i> <i>403 40 GÖTEBORG</i> <i>Tel 031/60 50 00</i> <i>Fax 031/60 52 09</i>	<i>Länsstyrelsen</i> <i>Västra Götaland</i> <i>462 82 VÄNERSBORG</i> <i>Tel 0521/60 50 00</i> <i>Fax 0521/60 55 06</i>	<i>Länsstyrelsen</i> <i>Västra Götaland</i> <i>542 85 MARIESTAD</i> <i>Tel 0501/60 50 00</i> <i>Fax 0501/60 54 40</i>
--	--	---